

en menniska, d. v. s. detsamma som Menniska. (Bibl.) *M-en*, benämning på Kristus.

MENNISKOSTADGA, f. pl. — *stadgar*. Stadga, gjord af menniskor. Säges i motsats till Gudomlig lag.

MENNISKOSÄTT, n. 5. Menniskors sätt, vana. *Efter m.*

MENNISKOVERK, n. 5. Hvad som är gjordt af menniskor. Brukas i motsats till: Guds verk.

MENNISKOVETT, n. sing. Se *Menniskoförstånd*.

MENNISKOVIS. På *m.*, efter menniskors sätt, vana.

MENNISKOVÄN, m. 5. pl. — *vänner*. Menniskoälskande person.

MENNISKOVÄNSKAP, f. 3. Vänskap, som menniskor hysa till en person. *Lita ej på m.*

MENNISKOÄLDER, m. 2. pl. — *äldrar*. Se *Mansålder*.

MENSALHEMMAN, mänsålhämmann, n. 5. Benämning på vissa hemman eller lägenheter, vilka tillhöra prestgårdarna.

MENSCHENSCHRECK, m. 2. (tyskt ord) Feg karl, som ger sig sken af att vara en förfärlig bjesse.

MENSKLIG, a. 2. 1) Som tillhör, har afseende på, utmärker menniskor. *Den m-a naturen. Christi m-a natur*, se *Mandom. M-a fel och svagheter. Det är m-t att fela*, menniskans lott, förlätligt att fela. — 2) Mild, god, barmhertigt. *Var m. emot den arma menniskan. M. behandling.* — 3) (fam.) Måttlig. *Han är ej m. att dricka.* [Mänsklig.]

MENSKLIGHET, f. 3. 1) Mänskligt hjerta, mänskliga känslor. *Med m. behandla fångar.* — *Syn.* Godhet, Mildhet, Barmhertighet. — 2) Menniskoslägte. *En m-ens välgörare.* [Mänsk—.]

MENSKLIGHETSPLIGT, f. 3. Se *Samvetspligt*.

MENSKLIGT, adv. 1) På ett mänskligt sätt, med mänsklighet. *M. behandla någon.* — 2) (fam.) Måttligt. *Han dricker ej m.* [Mänsk—.]

MENSTRUATION, mänstruatschón, f. 3. (med.) Månadsrening.

MENSUR, mänsür, f. 3. (lat. *Mensura*, mått, afmätning) 1) (i musik) a) Tidmått. — b) Den matematiska indelning, enligt hvilken instrumentmakare bestämma längden eller kortheten af strängarna och i allmänhet instrumentets proportioner. — c) (vid orgelverks byggande) Mått, enligt hvilket förhållandet emellan orgelpipornas längd och vidd bestämmes. — 2) (fäktk.) Det behöriga afståndet emellan de fäktande. — 3) (byggn.k.) Mått, enligt hvilket modellens delar med cirkel och vattenpass uppdragas på blocket.

MENSURGLAS, mänsürgläs, n. 5. (farm.) Smalt och högt glas, hvari vätskor mätas, i stället för att vägas.

MENTA, mä'nnta, v. a. 1. Se *Hvitgarfva.* — *Mentning*, f. 2. [Mänta.]

MENTOR, mä'nntår, nom. propr. m. 1) (hos Homerus) Ulysses' trogne vän och hans sons lärare. — 2) (fig.) Ung persons handledare eller rådgifvare.

MENUETT, --'ätt, m. 3. (fr. *Menuet*) 1) Ett slags fordom bruklig, fransysk dans. — 2) Tonstycke i $\frac{3}{4}$ takt, hvarefter en menuett dansas.

MEPHITISK, se *Meflisk*.

MERA, förkortadt **MER**, adv. kompar. af *Mycket*. 1) Betecknar större myckenhet, mängd, högre grad. *Gif honom litet mera. Du har fått mer än jag. Der är ej mer än en. Ingen*

II.

mer än han blef straffad, ingen utom honom. *Mer än tre*, flera än tre. *En mer. Något, litet, mycket mer. Mer har jag ej att säga. Nu har jag ej m. att tillägga. Mer och mer, allt mer och mer*, i allt större mängd, myckenhet, i allt högre grad. *Litet mer eller mindre betyder ingenting. Med mera*, och det öfriga. *Smaka efter mer*, se *Smaka*. *Så mycket mer*, se *Mycket*. *Hålla för mer*, föredraga. *Vara för mer*, se *Förmer*. *Än mer, ju mer*, se *Än, Ju*. (Ordspr.) *Mer vill mer ha*, ju mer man får, dess mer vill man ha. — Brukas ofta som adjektiv eller substantiv, t. ex.: *Mera mat. Mera penningar. Med mera lätthet. Dertill fordras mer lycka än förstånd.* — 2) Längre, vidare. *Det regnar icke mer. Du får icke göra så mer. Jag vet ingen hjälp mer. Inga suckar mer. Hvad mer? hvad då? Hvad är det mer?* hvad betyder det? *Nu mera*, se *Nu*.

MERANÄMD, **MERBEMÄLT**, **MERBERÖRD**, a. Flera gånger omnämnd, omtalad. Brukas mest i rättegångs- och förvaltningsstil.

MERCURIUS, märckúriuss, nom. prop. m. 1) (i rom. myt.) Handels och värtalighetens gud. *M-i staf*, häröldsstafven. — 2) Namnet på en planet, hvars bana ligger närmast solen.

MERENDELS, mērenndéls, adv. (t. *mehrentheils*, egentl. flerdels) I de flesta fall, oftast, vanligast. [Merändels.]

MERG, m. sing. 1) En svampaktig, fet massa, som fyller benens håligheter i en djurkropp och bibehåller dem starka och smidiga. *Allånga m-en*, den del af mergen i en menniskokropp, som genomtränger ett stort, rundt hål i nackbenets botten och sedan fortsättes af den i hals- och ryggkotorna inneslutna ryggmergen. *Taga, suga m-en ur ett ben. Suga m-en ur*, äfv. (fig.) till det yttersta preja, beskatta, utsuga. (Fig.) *Gå genom m. och ben*, tränga ända till det innersta. — 2) (i växter) Stammens innersta kärna, vanligen af lös och svampaktig sammansättning. — 3) (fig.) Kraft. *Must och m.*, se *Must*. — *Ss. M-aktig, -full.* [Märg.]

MERBEN, n. 5. Ben med merg uti.

MERGEL, mä'rjäll, m. sing. (mineral.) Ett slags blandning af kalk och lerjord, stundom lös, stundom i form af skiffer. — *Ss. M-aktig, -art.* [Märgel.]

MERGELGROP, f. 2. Grop, der mergel upp-tages ur jorden.

MERGELJORD, f. sing. Ett slags jord, som utgör en förening af kalk med lera och mekaniskt inblandad sand.

MERGELLERA, f. sing. Se *Mergeljord*.

MERGELSKIFFER, m. sing. Ett slags stenig, skiffrig mergel.

MERGESTEN, m. 2. Sten, som består af mergel; till sten hårdnad mergel.

MERGLA, v. a. 1. Gödsla jord med mergel. — *Mergling*, f. 2. [Märgla.]

MERGPOMADA, f. 1. Pomada, tillredd af merg.

MERGÅRTA, f. 1. Tårta, tillredd af merg.

MERIDIAN, ---ån, m. 3. (lat. *Meridianus*, af *Meridies*, middag) En cirkel, som drages genom ett ställes zenith och nadir samt de båda polerna rundt omkring himmelen. *Förste m.*, den, hvarifrån alla de öfrigas afstånd längs efter eqvatorn räknas.

MERIDIAN-CIRKEL, ---åns'rrk'l, m. 2. pl. — *cirklar*. Se *Middagscirkel*.

MERIDIAN-PLAN, ---ånplån, n. 3. Se *Middagsplan*.